

Leiðbeiningar

Tilgangur

Markhóparnir

Með auknum fjölda innflytjenda, farandverkamanna og hælisleitenda í Evrópu, er orðið mikilvægara en nokkru sinni fyrr að flýta aðlögun þeirra. Það er krefjandi verkefni að finna handa þeim starf eða menntun við hæfi. FAST TRACK vefkönnunin var gerð til að meta hæfni starfsfólks fyrir eftirfarandi störf: Aðstoð í eldhúsi, flíslagningar og aðstoð við umönnun. Kannanirnar eru án orða því markhópurinn býr yfir ákaflega lítilli þekkingu í tungumáli þess lands sem hann hefur sest að í. Sumir innan hópsins hafa menntun frá upprunalandinu en ekki skírteini því til sönnunar.

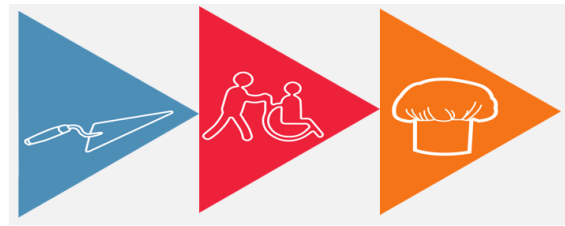
Notendur kannananna

Mögulegir notendur eru ráðgjafar á eftirfarandi stöðum: vinnumiðlunum, vinnustöðum, skólum, vinnumálastofnunum og miðstöðvum sjálfböðaliða.

Megin tilgangur – staðist eða fallið?

Megin tilgangur kannananna er að komast að því hvort próftaki hafi þá grunnþekkingu og hæfni sem þarf fyrir eitt starfanna sem nefnd eru hér að ofan. Að könnun lokinni fær próftaki þó ekki afhent skírteini. Ef hann virðist hafa grunnþekkingu t.d. varðandi eldhússtörf mun ráðgjafi vísast mæla með honum í slíkt starf eða beina honum á braut frekari menntunar á því sviði. „Nái“ próftaki ekki ætti að ráðleggja honum að snúa sér að öðrum starfsvettvangi eða afla sér menntunar út frá áhugasviði.

Kannanirnar má nota sem stöðumat, til að meta starfsreynslu viðkomandi. Ráðgjafi fengi þá hugmyndir um frekari störf eða menntun sem benda mætti á.

Það má hugsa sér að nota kannanirnar sem kennslutæki. Þá getur könnun einnig gefið vísbendingar um áhugasvið þess sem hana tekur, með tilliti til starfsvals.

Stutt lýsing á tækinu

Í hverri vefkönnun eru um 40 spurningar sem skipt er í fjóra undirþætti. Gerðir spurninga eru: já/nei, verkferlar og tengingar. Ætíð er höfð innrömmuð spurningarmynd eða tákni með spurningamerki til hliðar. Niðurstaða (hversu mörg rétt svör voru í prósentum talið) birtist í lok könnunar.

Kann sá sem könnun tekur að klæða handleggsbrotinn sjúkling?

Vefkönnunin fyrir flísalögn er gerð fyrir eiginlegt starf, flísalögn, en á hinn bóginn eru aðstoð í eldhúsi og umönnun aldraðra störf fyrir ófaglærða. Hjúkrunarheimili eru ýmist opinberar stofnanir eða í einkageiranum og það sama á við um eldhús. Reglur og verkferlar eru að einhverju leyti mismunandi milli landa, hvað varðar störfin þrjú sem valin voru í Fast Track. Þrátt fyrir mismuninn ættu vefkannanirnar að geta skorið úr um það hvort hvetja ætti þátttakanda til að leita að ákveðnu starfi eða sækja sér vísu menntun í nýju landi.

Framkvæmd

Hvers þarfnast maður?

Til þess að framkvæma könnunina þarf að hafa nettengda tölvu eða spjaldtölvu. Til að ná sem bestum árangri þarf næði og tíma til að veita endurgjöf og ráðleggingar. Vilji maður prenta niðurstöður þarf prentara. Einnig má senda þær með netpósti.

Kannanir - stutt lýsing

Könnunin er gerð til þess að meta verklega hæfni innflytjanda án þess að nota talað mál. Um þrjár starfsgreinar er að ræða: Umönnun aldraðra, aðstoð í eldhúsi og flísalögn. Kannanirnar þrjár fela hver og ein í sér fjóra eða fimm undirþætti. Uppstokkun kannana varð gerð vegna þess að starfsheiti eru mismunandi eftir þáttökulöndunum. Aðalatriðið er að einblína ekki á starfsheiti, heldur á þá hæfni sem þátttakandi býr yfir og að velja undirþátt út frá því.

Tímarammi

Það eru engin tímamörk í könnuninum. Reynslan sýnir að kannanir fyrir aðstoð við umönnun og í eldhúsi taka um 30 mínútur en flísalagnakönnunin tekur um 45 mínútur. Munið að reikna með tíma í endurgjöf og ráðleggingar að könnun lokinni.

Öll könnunin eða vissir þættir?

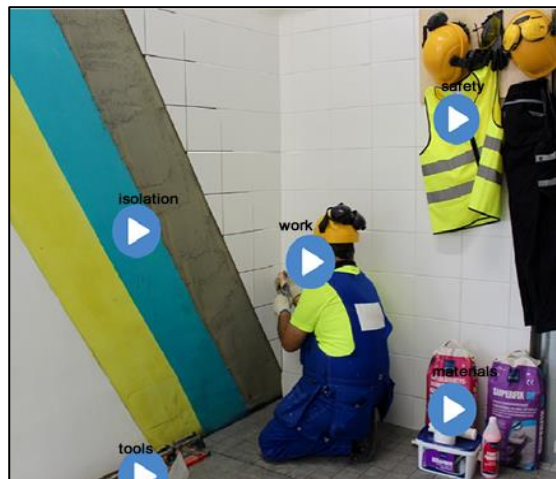
Hvort allir þættir könnunar eru lagðir fyrir eða hluti hennar fer eftir bakgrunni þátttakanda og tilgangi könnunarinnar.

Taki þátttakandi könnunina **Umönnun aldraðra** eru undirþættirnir; *almenn þekking, sjúklingur færður til, næring og hreinlæti*.

Taki þátttakandi könnunina **Flísalagnir** eru undirþættirnir: *tól, efni, öryggismál, einangrun og starfið*.

Taki þátttakandi könnunina **Aðstoð í eldhúsi** eru undirþættirnir: *vinnuvistfræði, hreinlæti, almennir þættir og framleiðsla*.

Á myndinni hér neðar má sjá mann við flísalögn auk undirþáttanna. Ef ör er valin birtist opnunarsíða könnunar.

Hvernig má nota niðurstöður?

Kannanir gefa grófa mynd af starfsþekkingu þátttakanda á ákveðnu sviði. Á vinnustað má nota niðurstöður við ráðningar og nýliðaþjálfun, til kynningar og t.d. þegar tilgreina þarf hvaða menntunarkröfur eru gerðar til starfsmanna. Starfsmennta- og eða tungumálaskólar geta nýtt niðurstöður sem ráðgjafartæki, við færnimat, starfsmenntun og fleira. Auk þess geta hagsmunaaðilar sem sinna innflytjendum nýtt sér kannanirnar.

Dæmi

Kannanirnar hafa og gætu verið notaðar af ýmsu fólki með mismunandi tilgang:

Matstækin voru sérstaklega hönnuð, og endurgerð, að loknum forkönnunum auk mikilvægrar endurgjafar og innlagna frá hagsmunaaðilum verkefnisins sem starfa á ýmsum sviðum atvinnulífsins. Þau má nýta á ýmsum "stigum" af mismunandi markhópum og í margs konar tilgangi.

Hér á eftir eru nokkur dæmi tekin sem geta verið gagnleg þegar meta þarf hvort nota eigi Fast Track könnun; leggja fyrir könnun og/eða að þróa nýja.

1 Ráðgjafi bæjarfélags á atvinnumiðlun (náms- eða starfsráðgjafi, ráðningarfulltrúi – mannauðsstjóri) sem finnur fólki vinnu við hæfi:

Linda, starfsráðgjafi á atvinnumiðlun í Danmörku

"Ég hef notað matstækið í samtölum við innflytjendur við gerð starfsáætlunar sem hér segir: þegar ferilskrá er skoðuðu með tilliti til atvinnutilboða, þegar reynt er að átta sig á hæfni viðkomandi svo finna megi fótfestu á vinnumarkaði og til að skilgreina hvort þjálfun við hæfi og hraðari aðlögun sé nauðsynleg."

„Mér finnst matstækið fljótlegt og áreiðanlegt þrátt fyrir að raunin sé sú að ég er ekki fagmaður á því sviði sem þekking er metin á þegar kanna þarf starfshæfni og forþekkingu innflytjandans. Ég fæ góða innsýn í hæfni þátttakanda þótt dönskukunnátta hans sé takmörkuð."

2 Vinnustaðir, sem leita að starfsfólki sem býr yfir þekkingu sem vantar á vinnumarkaði. Um er að ræða vinnustaði sem hafa samþykkt að taka fólk í starfsþjálfun og því notað matstækið.

Katarina, yfirmaður á stóru hjúkrunarheimili fyrir aldraða í Þýskalandi

"Við höfum notað matstækið og borið það saman við námskrár nemenda okkar ásamt leiðum til þjálfunar. Þó svo að okkar nemendur verði að ástunda formlegt og fræðilegt nám finnst okkur engu að síður matstækið vera mikilvægt til að kanna þá hæfni sem nauðsynleg er; þ.e. þá sem brýnt er að starfsmaður eða nemi í starfsþjálfun búi yfir á vinnustað (í atvinnulífinu).

Stundum þarf að gera mat á því hvaða færni innflytjandi býr yfir, samkvæmt kröfu vinnumiðlunar. Sú færni er síðan borin saman við þær kröfur sem nýja matstækið gerir, en það má nota með auðveldum hætti í okkar vinnusmiðjum.

3 Kennarar og stofnanir sem sjá um þjálfun, (ásamt hagsmunaaðilum verkefnisins) hafa notað matstækið þegar vantað hefur afkastameiri ráðgjöf og betur sérsniðin námskeið fyrir hópa eða einstaklinga.

Kaisa, námsráðgjafi í starfsmennta- miðstöð í Finnlandi

"Við höfum notað matstækið og borið það saman við námskrár nemenda okkar ásamt leiðum til þjálfunar. Þó svo að okkar nemendur verði að ástunda formlegt og fræðilegt nám finnst okkur engu að síður matstækið vera mikilvægt til að kanna þá hæfni sem nauðsynleg er; þ.e. þá sem brýnt er að starfsmaður eða nemi í starfsþjálfun búi yfir á vinnustað (í atvinnulífinu). Stundum þarf að gera mat á því hvaða færni innflytjandi býr yfir, samkvæmt kröfu vinnumiðlunar. Sú færni er síðan borin saman við þær kröfur sem nýja matstækið gerir, en það má nota með auðveldum hætti í okkar vinnusmiðjum."

4 Innflytjandi, sem er innritaður í tungumálanám, og er jafnframt í atvinnuleit, hefur tekið könnunina og nýtt sér niðurstöður við að skipuleggja starfsferilinn.

Murat, innflytjandi í atvinnuleit frá Tyrklandi, menntaður flísalagningamaður sem býr á Íslandi

"Ég hef unnið um árabil við byggingavinnu í Tyrklandi og er vitaskuld afar forvitinn um hvaða kröfur gerðar eru af hálfu vinnustaða hér á Íslandi. Þá langar mig að vita hvaða hæfni ég þarf að hafa til að fá hér starf og að komast að því hvaða færni mig skortir. Ég vona að náms- og starfsráðgjafinn í mínum skóla viti hvernig ég get bætt mig í mínu fagi."

Túlkun niðurstaðna

Kannanirnar þrjár hafa tvö megin markmið. Það fyrra er að veita upplýsingar um verklega færni þátttakanda á vissu sviði (staðfestingu á þekkingu). Það síðara er að auka þekkingu þátttakanda á þeim kröfum, þekkingu og færni sem gerðar eru í atvinnulífinu í fagi viðkomandi í nýju landi.

Niðurstöður kannananna

Áreiðanleiki og réttmæti spurninga í könnunum var metið meðan að á gerð þeirra stóð. Kannanir voru lagðar ítrekað fyrir fagaðila sem aðra svo að meta mætti gildi spurninga og túlkun niðurstaðna og breyta því sem ekki stóðst kröfur. Þrátt fyrir að faglega hafi verið staðið að gerð könnunarinnar gefa þær ekki áreiðanlegar niðurstöður um faglega þekkingu í störfunum sem eru til mats. Það má líta á niðurstöðuna sem leið til að gera færni þátttakanda sýnilega með aðstoð myndrænnar könnunar, án orða. Niðurstaðan sýnir vissa

færni þátttakanda og sömuleiðis hvað bæta megi áður en þátttaka í atvinnulífinu hefst.

Það er brýnt að vera athugull meðan á könnun stendur; er þátttakandi fullur sjálfstrausts við gerð hennar eða giskar hann á svörin? Reynslan sýnir að þátttakandinn tjáir sig um þá þætti sem eru honum nýstárlegir í könnuninni. Hafi sá sem leggur könnunina fyrir og sá sem hana tekur sameiginlegt tungumál má vitaskuld spyrja hvort viðkomandi hafi unnið við slíkt áður.

Til eru ýmsar leiðir við túlkun niðurstaðna. Þær má túlka sem eina spurningu eða einn undirþátt í einu eða sem fag í heild sinni; það veltur á tilgangi könnunarinnar. Einnig má skoða niðurstöður með þátttakanda og veita endurgjöf; líta á könnunina sem próf og skoða hverja spurningu fyrir sig, hvern undirþátt eða könnunina í heild sinni. Hvað sem því líður er mikilvægt að hver þátttakandi fái endurgjöf í formi niðurstaðna eða ráðlegginga.

Það er áriðandi að sá sem leggur könnun fyrir túlki niðurstöður ætíð á jákvæðan máta. Horft sé til þess hvað próftaki kann og getur en ekki þess sem upp á vantar. Þetta þýðir ekki að sá sem leggur könnun fyrir hunsí þá þætti sem skortir. En hann þarf að virkja þátttakandann og leggja áherslu á þá færni og hæfni sem fyrir hendi er.